

BBT/2591/2019

A Budapesti Békéltető Testület előtt fenti számon fogyasztó kérelmére a **NUSZ Zrt.** (1134 Budapest, Váci út 45/b) vállalkozással szemben a fogyasztói jogvita rendezése érdekében folyamatban levő ügyben eljáró tanács alulírott napon a következő

A J Á N L Á S T

teszi:

A vállalkozás az írásba foglalt ajánlás kézhezvételétől számított 15 napon belül a 14.875.- Ft azaz Tizennégyezer-nyolcszázhetvenöt forint összegű pótdíjat a fogyasztó részére fizesse vissza.

A tanács ajánlása ellen fellebbezésnek nincs helye, annak hatályon kívül helyezése – jogszabályban meghatározott esetekben – kérhető a Fővárosi Törvényszéktől.

INDOKOLÁS

1. Fogyasztói kérelem

Fogyasztó kérelmében előadta, hogy a vállalkozás részére a törvényben meghatározott jogvesztő határidő jelentős túllépésével szabott ki pótdíjat. A fogyasztó reklamációját úgy utasították el, hogy a jogvesztő határidőt a vállalkozás részére az ügyintézés tetszés szerinti határidőtől számítják és ezen túl menően ellentmond saját tájékoztatójuknak is. A fogyasztó 2019. 03. 07. napján feltehetően tévedésből ráhajtott az M4 fizetős szakaszára, azt a tényt, hogy díjköteles útszakaszon közlekedett matrica nélkül, nem vitatja. 2019. 05. 29. napján kézbesítette a posta részére a pótdíjfizetési felszólítót. A vonatkozó jogszabályok a felszólítás kiküldésére 60 nap és 2 év jogvesztő határidőt tartalmaznak, ami a kézbesítés időpontjában számottevően lejárt. Ezzel megsértették az adatvédelemre vonatkozó rendelkezéseket is, mivel személyes adatait csak a jogvesztő határidőig használhatják. A vállalkozás levelében leírt tájékoztatása is rögzíti, hogy az adatlekérdezés tejesen automatikus, ezért a határidő túllépése semmivel sem indokolható, tehát a pótdíj kiszabása elkésett. A fogyasztó jogkövető polgárként és tartva a pótdíj jelentős emelkedésétől befizette azt.

A fogyasztó a sikertelen egyeztetést követően a békéltető testülethez fordult azzal a kéréssel, hogy kötelezze a vállalkozást arra, hogy a befizetett 14.875.- Ft pótdíjat fizesse vissza.

Fogyasztó csatolta kérelméhez a felszólítást és a levelezését.

2. Kötelező eljárásjogi figyelmeztetések

A békéltető testület elnöke szerint az ügy egyszerű megítélésű, ezért az eljárás lefolytatására a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény – a továbbiakban Fgytv. – 25. § (4) bekezdése alapján egyedül eljáró testületi tagot jelölt ki. Az értesítésben közölte a felekkel a kijelölt eljáró testületi tag személyét, és felhívta a felek figyelmét arra, hogy az Fgytv. 29. § (6)-(7) bekezdésében

meghatározottak szerint nyolc napon belül kérhetik, hogy a testület háromtagú tanácsban járjon el. Felek határidőben ez irányú kérelmet nem terjesztettek elő.

Az értesítésben a békéltető testület elnöke a vállalkozást felszólította, hogy az értesítés részére történt kézbesítésétől számított nyolc napon belül írásban nyilatkozzék (válaszirat) a fogyasztó igényének jogosságát és az ügy körülményeit, valamint a tanács döntésének kötelezőként történő elfogadását (alávetés) illetően, nyilatkozatában jelölje meg az állításait alátámasztó tényeket és azok bizonyítékait, illetve csatolja azokat az okiratokat (ezek másolatát), amelyek tartalmára bizonyítékként hivatkozik. Figyelmeztette a vállalkozást, hogy az ügy érdemére vonatkozó nyilatkozattételének elmaradása esetén a tanács a rendelkezésére álló adatok alapján határoz. Felhívta figyelmét továbbá az Fgytv. 29. § (11) bekezdésében foglalt, békéltető testülettel szemben fennálló együttműködési kötelezettségére és arra, hogy annak megsértése esetén a fogyasztóvédelmi hatóság általi bírságkiszabásra kerül sor.

3. A vállalkozás válaszirata

A vállalkozás alávetést nem tartalmazó válasziratot küldött, melyben a kérelem elutasítását kérte. Álláspontja szerint az 1988. évi I. tv. 33/B § megfelelő értelmezése szerint a pótdíjat az érintett gépjármű üzemben tartójának, a vállalkozás által ismertté válásától kell számítani. A fogyasztó IPZ 407 forgalmi rendszámú személygépkocsija 2019. 03. 07. napján közlekedett jogosulatlanul fizetős útszakaszon. A jogosulatlan úthasználat automatikus, kamera általi észlelése után vizuális ellenőrzés kezdődik és amennyiben az emberi szem általi ellenőrzés megerősíti a jogosulatlan úthasználat tényét, a vállalkozás a BM nyilvántartásból kikéri az üzembentartó adatait, amit 2019. 04. 17. napján kapott meg. A hatvan napos határidőt ezen időponttól kell számítani, azaz a fizetési felszólító megfelelő időben és jogszerűen került kiküldésre.

4. A meghallgatáson történtek

Az eljáró tanács megállapította, hogy a felek értesítése szabályos volt. Az értesítést a fogyasztó 2019. 09. 02. napján személyesen, a vállalkozás 2019. 09. 03. napján meghatalmazottja útján átvette.

Felek az egyedül eljáró testületi taggal szemben kifogást, indítványt nem terjesztettek elő.

A meghallgatáson a fogyasztó személyesen megjelent, a vállalkozást Petróczy Imre képviselte, aki képviseleti jogosultságát szabályszerűen igazolta. Felek az egyedül eljáró testületi taggal szemben kifogást, indítványt nem terjesztettek elő.

A fogyasztó részére a vállalkozás válaszirata átadásra került.

A felek a meghallgatáson álláspontjukat az írásban rögzítettel egyezően tartották fenn.

A fogyasztó hangsúlyozta, hogy jogkövető polgár, tévedésből hajtott fel a fizető útszakaszra, ugyanakkor mozgássérült a kiszabott pótdíj számára súlyos terhet jelent. Ezért nézett utána a jogszabályoknak és álláspontja szerint a vállalkozás határidő számítása jogsértő. A jogalkotó nem véletlenül határozott meg jogvesztő határidőket, amelyek mind két felet kötik. Ő a gépjármű nyilvántartott tulajdonosa, a tulajdon illetve üzembentartó személyében változás nem történt. A rendszáma, ami szintén személyes adat 2019. 03. 07. napján egyértelműen ismertté vált a vállalkozás számára, innentől egy automatikus adatleolvasással a további, a fizetési felszólító kiküldéséhez szükséges személyes adatai a BM nyilvántartásból leolvashatóak. Álláspontja szerint többszörösen jogsértő a vállalkozás eljárása, mivel már a rendszámát, mint személyes adatot is törölnie kellett volna a vállalkozásnak 2019. 03. 07-ét követően 60 napon belül, azaz 2019. 05. 06. napján. Semmivel sem indokolható a vállalkozás késedelme, a tudomásszerzés időpontjának a vállalkozás általi értelmezése, álláspontja szerint azokra az esetekre vonatkozik, ha valamiért a

nyilvántartásból nem derül ki azonnal az üzemeltető személye, mert pl. külföldi, vagy épp változás van folyamatban.

A vállalkozás álláspontja szerint a tudomásszerzés alkalmazott értelmezése helytálló, a jogszabály egyértelműen rögzíti, hogy a határidőt az érintett gépjármű üzemben tartójának az ismertté válásától kell számítani. Az automatikus adatrögzítést követően a képet vizuálisan is ellenőrizni kell, ezt követi az adatlekérés, az adatok ismertté válásától kell számítani a 60 napos jogvesztő határidőt, ami az az időpont, amikor az üzemeltető neve, címe a vállalkozás által ismertté vált. Azaz a 2019. 05. 29. napján kézbesített fizetési felszólító, a jogszabályi feltételeknek megfelel, ezért kérte a kérelem elutasítását.

5. Megállapított tényállás

A fogyasztó 2019. 03. 07. napján IPZ 407 forgalmi rendszámú személygépkocsijával ráhajtott az M4 fizetős szakaszára. Azt a tényt, hogy díjköteles útszakaszon közlekedett matrica nélkül a fogyasztó nem vitatta. 2019. 05. 29. napján kézbesítette a posta a fogyasztó részére a 14.875.- Ft összegű pótdíjfizetési felszólítót. A fogyasztó elkésettiségre alapozott panaszát a vállalkozás elutasította. A fogyasztó a pótdíjat befizette.

6. Eljáró tanács által tett megállapítások, hivatkozott jogszabályhelyek

A fogyasztó kérelme megalapozott.

A felek között a tényállási elemek vonatkozásában vita nem volt, az eljáró tanácsnak abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az ismertté válás szabályának időpontja jelen esetben hogyan értelmezendő.

Az eljáró tanács álláspontja szerint a vállalkozás „tudomásszerzése” a rendszám vonatkozásában az automatikus észlelés nyomán, az elkövetés időpontjában bekövetkezik, ezen időponttól a vállalkozás nyilvántartásában a rendszám szerepel, a vállalkozás jogosultsággal rendelkező munkatársai számára az hozzáférhető.

A pótdíjfizetési felszólítás kiküldéséhez szükséges további személyes adatok a BM központi Nyilvántartásából a vállalkozás közvetlen hozzáférése okán szintén azonnal leolvashatóak. Ennek a rendszernek a működését a békéltető testület más eljárásokból közvetlenül is megtapasztalta. A vállalkozás képviselője az adott rendszámhoz tartozó személyes adatokat, egy laptopon a tárgyalóteremből képes azonnal lekérni, vita esetén ellenőrizni. Ennek az adatkérésnek gyakorlatilag időszükséglete nincs, az adatlekérés azonnali, a jogalkotó által, nagy ráteremtéssel biztosított 60 napos ügyintézési határidő meghosszabbítása sajátos jogértelmezéssel indokolatlan és jogalap nélküli.

Az 1988. évi I. törvény a közúti közlekedésről (a továbbiakban: Kkt.)

33/B. § (1), (4) és (5) (5a) bekezdése alapján:

(1) A használati díjfizetéssel érintett országos közutakat - ideértve erre irányuló szerződés esetén a 33. § (1) bekezdés a) pontja szerinti kezelő által működtetett országos közutat is - vagy azok egyes szakaszait, a használati díj, valamint megfizetésének elmaradása esetén a pótdíj mértékét, a fizetés módját és feltételeit - a Kormány által jóváhagyott elvek alapján - a miniszter az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben, rendeletben állapítja meg.

*(4) A használati díj beszedésére jogosult szervezetek, valamint az (5) bekezdésben meghatározottak szerint általuk megbízott gazdálkodó szervezetek a díjfizetés elmulasztása esetén az országos közutak használatának díjáról szóló jogszabály szerinti pótdíj behajtása céljából, továbbá a (8) bekezdésben meghatározott szervezetek a díjfizetés ellenőrzése és a hatáskörükbe tartozó pótdíjkövetelés, vagy a pótdíjkülönbözetre vonatkozó követelés behajtására irányuló eljárás megindítása céljából a követelés elévülésének vagy az (5) bekezdés szerinti **jogvesztő határidő eredménytelen elteltének időpontjáig kezelhetik a használati díjjal, vagy az annak meg nem***

fizetése esetén fizetendő pótdíjjal összefüggő valamennyi adatait, különös tekintettel a járműazonosító adatokra és a természetes személy üzemben tartó személyes adataira.

*(5) Amennyiben a használati díjat nem fizették meg, a díj beszedésére jogosult szervezetek vagy az általuk megbízott gazdálkodó szervezetek az érintett jármű üzemben tartójának a díj beszedésére jogosult szervezetek vagy az általuk **megbízott gazdálkodó szervezetek előtt ismertté válása időpontjától számított 60 napos jogvesztő határidőn belül kötelesek postára adni a pótdíjfizetési felszólítást.** Ha a használati díjat és pótdíjat meg nem fizető üzemben tartó (gépjárművezető) a helyszíni ellenőrzés alkalmával az ellenőrzésről kiállított jegyzőkönyvet aláírja és átveszi, akkor nem kell a pótdíjfizetési felszólítást részére kézbesíteni. A pótdíjfizetési kötelezettség két év alatt évül el. A pótdíj után késedelmi kamat nem követelhető.*

(5a) Ha a pótdíjfizetési felszólítás megküldésének időpontjában a közúti közlekedési nyilvántartás nem a tényleges üzemben tartó adatait tartalmazza, illetve külföldi üzembentartók esetén az (5) bekezdés szerinti határidő a tényleges üzemben tartó ismertté válásától számítandó.

Kkt. 33/C. § (4) bek szerint:

(4)Az (1) bekezdésben meghatározott feladatok ellátása során az ellenőrzésre jogosult szervezet **közvetlenül adathozzáféréssel átveheti a gépjármű-nyilvántartásból a járműazonosító adatokat, a természetes személy üzemben tartó személyes adatait** és a nem természetes személy üzemben tartó azonosításához szükséges adatokat, valamint az arra vonatkozó adatot, hogy ellenőrzés alá vont jármű a díjköteles útszakaszok térítésmentes használatára jogosultak nyilvántartásában szerepel.

A 1999. évi LXXXIV. törvény a közúti közlekedési nyilvántartásról (a továbbiakban Kknyt) 2. § 14 pontja rögzíti, hogy

„Automatizált keresés: egy másik szerv automatizált állományaihoz való közvetlen hozzáférés, amely eljárás során a válasz is teljesen automatizált módon érkezik.”

A Kknyt 2. § 17 pontja:

Informatikai platform: számítástechnikai hálózaton keresztül távoli alkalmazásslolgáltatást nyújtó olyan informatikai rendszer, amely alkalmas a közúti közlekedési nyilvántartásból közvetlen hozzáféréssel, továbbá más törvényben megjelölt nyilvántartásokból egységes felületen történő adatszolgáltatások lebonyolítására.

A Kknyt 27/A. § (3) bek:

A (2) bekezdés szerinti **automatizált keresés elrendelésére feljogosított hatóságok:**

c) a közúti közlekedés szabályainak megsértésével összefüggő közigazgatási bírságolási eljárás során a rendőrség, a katasztrófavédelmi hatóság, az autópályák, autóutak és főutak használatáért fizetendő, megtett úttal arányos díjról szóló törvény szerinti útdíj ellenőrzésre feljogosított szervezet, **valamint az úthasználati díj ellenőrzésére kijelölt szervezet.**

Fenti jogszabályhelyek összevetésével megállapítható, hogy a vállalkozás még nemzetköz viszonylatban sem adat kérelmező, aki kérelmet terjeszt elő a járműnyilvántartó részére és arra későbbi bizonytalan időben választ és adatot kap, hanem adatátvételtre (automatizált és online) feljogosított szervezet.

Azaz vállalkozás fel van jogosítva arra, hogy a rendszereit közvetlenül, automatizált módon összekösse a járműnyilvántartással és onnan adatot vegyen át. Ez nem adatigénylés, melynél az adatszolgáltatását bizonytalan ideig várni kell, hanem egy online kapcsolódás, ami gyakorlatilag azonnali adathozzáférést eredményez, az arra feljogosított rendszerhasználó részére. Ez az adathozzáférés a békéltető testület meghallgatásainak tapasztalatai alapján jól működő on-line rendszer.

Az eljáró tanács álláspontja szerint téves értelmezés az „ismertté válástól” számított 60 napos határidőt egy, a jogellenes magatartás időpontjától független, a vállalkozás által egyoldalúan, tetszőlegesen meghatározott későbbi határidőtől számítani. Ez akár azt is eredményezhetné, hogy a jogellenes magatartás elkövetésétől számítva évek múlva kerüljön sor a pótdíj kiszabására, a központi nyilvántartásban aggálytalanul szereplő gépjármű és tulajdonos/üzemeltető adatok esetén is, akár csupán csak azért, mert a pótdíj kiszabására feljogosított szervezet valamelyik munkavállalója mulaszt.

A fizetős útszakaszon közlekedő gépjárműről készült fotó egy hiteles, követelés behajtásra alkalmas dokumentum, azaz egy bizonyított idő, helyszín, és tény adat, a járműről és az egyedi azonosító jeléről. A vállalkozás értelmezésének elfogadása azt eredményezné, hogy sérülnek a Kkt. adatvédelemre vonatkozó rendelkezései (33§/B (4) és AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2016/679 RENDELETE a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, (a továbbiakban GDPR) szabályai is. Vitán felül személyes adat a természetes személy üzemben tartó neve és lakcíme és személyes adatnak minősül a rendszám is.

Nem vitatja az eljáró tanács ugyanakkor, hogy lehetnek esetek, amikor a határidő nyugszik, azonban ezeket a 36/2007. (III. 26.) GKM rendelet az autópályák, autóutak és főutak használatának díjáról pontosan rögzíti.

„7/B. § (1) A 7/A. §-ban meghatározott határidők nyugszanak, ha:a) a pótdíj kiszabására alapot adó esemény során használt gépjármű tulajdonosa vagy üzemben tartója rendőrségi feljelentéssel igazolja, hogy a jogosulatlan úthasználat időpontját megelőzően gépjárműve vagy annak hatósági jelzése jogellenesen került ki a birtokából, vagy

b) a közlekedési hatóság által kiállított hatósági bizonyítvánnyal igazolja, hogy a jogosulatlan úthasználat időpontját megelőzően gépjárművének hatósági jelzése jogellenesen került ki a birtokából,

c) a pótdíj kiszabására alapot adó esemény során feltételezetten használt gépjármű tulajdonosa vagy üzemben tartója a pótdíjfizetési felszólítás kézhezvételét követően a gépjármű egyedi azonosító jelével történő visszaélés gyanúja miatt rendőrségi feljelentést tett.

(4) Amennyiben a (2) bekezdésben foglaltak szerint nincs helye a pótdíj kiszabásának a jármű üzemben tartója, vagy ennek hiányában tulajdonosa terhére, és ismertté válik annak a személye, aki a pótdíj kiszabásának alapjául szolgáló cselekmény idején a gépjárművet vezette, a pótdíj vele szemben kerül megállapításra az általános szabályok alkalmazásával. Amennyiben a gépjármű vezetőjének személye nem állapítható meg, de a (2) bekezdésben foglalt kimentő körülmények alapjául szolgáló cselekmény elkövetésében közreműködők személye megállapítható, úgy valamennyi közreműködő egyetemleges helytállási kötelezettséggel tartozik a pótdíj tekintetében.”

Szükségesnek tartja az eljáró tanács rögzíteni, hogy a 36/2007. GKM rendelet 1. §-a alapján a díjfizető utak használata polgári jogviszony keretében történik, így nem hagyhatóak figyelmen kívül a polgári jog általános alapelvei.

PTK 1:1. § [A törvény hatálya]

E törvény a mellérendeltség és egyenjogúság elve szerint szabályozza a személyek alapvető vagyoni és személyi viszonyait.

(2) A polgári jogi viszonyokra vonatkozó jogszabályokat e törvénnyel összhangban kell értelmezni.

1:3. § [A jóhiszeműség és tisztesség elve]

(1) A jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a felek a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megfelelően kötelesek eljárni.

1:4. § [Az elvárható magatartás elve. Felróhatóság]

(1) Ha e törvény eltérő követelményt nem támaszt, a polgári jogi viszonyokban úgy kell eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

1:5. § [A joggal való visszaélés tilalma]

(1) A törvény tiltja a joggal való visszaélést.

Mindezek alapján az eljáró tanács a rendelkező részben foglalt ajánlást tette.

7. Összegzés

Az eljáró tanács a becsatolt iratok, bizonyítékok, a felek nyilatkozatai alapján, a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekre figyelemmel a rendelkező rész szerinti tartalommal tartotta megalapozottnak a fogyasztói kérelmet.

8. Záró rendelkezések

A tanács ajánlása elleni fellebbezés lehetőségét az Fgytv. 34. § (2) bekezdése zárja ki, annak hatályon kívül helyezése azonban kérhető a bíróságtól az Fgytv. 34. § (3), illetve a (4) bekezdésben meghatározottak szerint.

Az Fgytv. 34. § (3) bekezdése alapján „*A fél a kötelezést tartalmazó határozat, illetve az ajánlás részére történt kézbesítésétől számított tizenöt napon belül keresettel annak hatályon kívül helyezését kérheti a békéltető testület székhelye szerint illetékes törvényszéktől, ha*

- a) a tanács összetétele vagy eljárása nem felelt meg e törvény rendelkezéseinek,*
- b) a 18. § (1) bekezdése alapján a békéltető testületnek nem volt hatásköre az eljárásra, vagy*
- c) a 29. § (4) bekezdésében meghatározott okból a kérelem meghallgatás nélküli elutasításának lett volna helye.”*

Az Fgytv. 34. § (4) bekezdése szerint „*A vállalkozás az ajánlás hatályon kívül helyezését a (3) bekezdésben foglaltakon túl - az ajánlás részére történt kézbesítésétől számított tizenöt napon belül - akkor is kérheti a békéltető testület székhelye szerint illetékes törvényszéktől, ha az ajánlás tartalma nem felel meg a jogszabályoknak.”*

Az Fgytv. 34. § (5) bekezdése szerint a pert a Budapesti Békéltető Testülettel szemben kell megindítani.

Az ajánlás kijavítására az Fgytv. 35. § alapján van lehetőség a következők szerint:

„*(1) A határozat, illetve az ajánlás részére történt kézbesítésétől számított tizenöt napon belül a fél kérheti a tanácstól, hogy a határozatban, illetve az ajánlásban előforduló bármely névcserét, névelírást, szám- vagy számítási hibát vagy más hasonló elírást javítson ki, vagy a kötelezést tartalmazó határozat, illetve az ajánlás meghatározott része tekintetében adjon értelmezést.*

(2) Ha a tanács a kérelmet indokoltnak tartja, annak beérkezésétől számított nyolc napon belül a kijavítást elvégzi, illetve az értelmezést megadja. Az értelmezés a határozat, illetve az ajánlás részévé válik.

(3) A tanács az (1) bekezdésben meghatározott hibát a határozat, illetve az ajánlás kihirdetésétől számított harminc napon belül kérelem hiányában is kijavíthatja.”

Az Fgytv. 36. § (5) bekezdése szerint „a fogyasztó a határozattal jóváhagyott egyezség és a kötelezést tartalmazó határozat végrehajtásának, illetve az ajánlásban foglaltak követésének elmaradásáról köteles értesíteni a békéltető testületet.”

Az eljáró tanács figyelmezteti a vállalkozást az Fgytv. 36. § (1) bekezdésében foglaltakra: „Ha a vállalkozás a tanács ajánlásának nem tesz eleget, a békéltető testület - a fogyasztó nevének megjelölése nélkül - a jogvita tartalmának rövid leírását és az eljárás eredményét - legkorábban az ajánlásnak a vállalkozás részére történt kézbesítésétől számított hatvan nap elteltével - nyilvánosságra hozza.”

Az Fgytv. 34. § (1) bekezdése szerint: „A tanács határozata, illetve ajánlása nem érinti a fogyasztónak azt a jogát, hogy igényét bírósági eljárás keretében érvényesítse.”

Az eljáró tanács felhívja a felek figyelmét, hogy az Fgytv. 30. § (3) bekezdése szerint: „Az eljárás nem nyilvános, kivéve, ha az eljárás nyilvánosságához mindkét fél hozzájárul.” Ezért jelen döntésben szereplő személyes adatok, továbbá a döntés tartalma is csak jogszabályban meghatározott esetekben és módon hozható nyilvánosságra.

Budapest, 2019. október 1.

eljáró tanács elnök

Kapják:

1. Fogyasztó
2. Vállalkozás
3. Irattár